

Til lovforslag nr. L forslagsnummer

Folketinget -NaN (x. samling)

Betænkning afgivet af Det Energitpolitiske Udvalg den 00. april 2011

1. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund.

(Implementering af CCS-direktivet, efterforskning og indvinding af geotermisk energi, påbud om tredjepartsadgang til anlæg til indvinding, behandling og transport af olie og gas m.v.)

[af klima- og energiministeren (Lykke Friis)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 14 ændringsforslag til lovforslaget. Klima- og energiministeren har stillet ændringsforslag nr. 1-4 og 9-14, og Enhedslistens medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 5-8.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 9. februar 2011 og var til 1. behandling den 25. februar 2011. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Det Energitpolitiske Udvalg.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i <> møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og klima- og energiministeren sendte den 25. november 2010 dette udkast til udvalget, jf. EPU alm. del – bilag 72. Den 10. februar 2011 sendte klima- og energiministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Teknisk gennemgang

Klima- og energiministeren og embedsmænd fra ministeriet forestod den 16. marts 2011 en teknisk gennemgang af lovforslaget for udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra Foreningen »Nej til CO₂-lagring« og NOAH.

Klima- og energiministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Foreningen »Nej til CO₂-lagring« og NOAH mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 27 spørgsmål til klima- og energiministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Udtalelse fra klima- og energiministeren

Klima- og energiministeren har over for udvalget oplyst følgende:

»Opsamling, transport og lagring af CO₂ er en teknologi i udvikling. Injektion af CO₂ i olieletter i Nordsøen – med det formål at øge olieindvindingen fra olieletter – vil kunne give øgede indtægter til staten. Regeringen arbejder for, at injektion og lagring af CO₂ kan ske på olieletter i Nordsøen, såfremt det kan ske sikkerheds- og miljømæssigt fuldt forsvarligt.

Der arbejdes i udlandet med at demonstrere opsamling, transport og lagring af CO₂ i forbindelse med større kraftværker og industrielle anlæg. Det forventes, at der i udlandet frem mod 2015 vil blive taget beslutning om og etableret

flere fuldskala demonstrationsanlæg, og at der i årene herefter vil kunne indsamles nyttige erfaringer fra sådanne projekter. Regeringen afventer sådanne erfaringer, før der kan tages stilling til, om lagring af CO₂ på land i Danmark kan accepteres.

Før lagring af CO₂ på land kan finde sted, skal der efter regeringens opfattelse tages principiel stilling hertil ved en drøftelse i Folketingssalen, når der er flere erfaringer med teknologien jf. ovenfor. Stillingtagen til konkrete forslag til indkaldelse af ansøgninger og udstedelse af tilladelser til anvendelse af undergrunden til lagring af CO₂ skal efter regeringens opfattelse ske i Det Energipolitiske Udvalg, som det fremgår af lovforslaget.«

4. Indstillinger [og politiske bemærkninger]

◇

Liberal Alliance, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Til § 1

Af klima- og energiministeren, tiltrådt af <>:

1) I den foreslåede ændring af *fodnoten* til lovens tittel indsættes efter »dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/99/EF af 19. november 2008, EU-tidende 2008, nr. L 328, side 28,«: »dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009,«.
[Implementering af dele af VE-direktivet]

2) Nr. 3 affattes således:

»3. I § 2 a ændres »og kontinentalsokkelområde« til: », i dansk eksklusiv økonomisk zone og på dansk kontinentalsokkelområde.«
[Præcisering]

3) I den under nr. 8 foreslåede affattelse af § 16 ændres i stk. 1, 2. pkt., »nuværende« til: »eksisterende«.
[Præcisering]

4) I den under nr. 8 foreslåede affattelse af § 16 affattes stk. 4, 1. pkt., således:

»Hvis enighed om aftale vedrørende andre rettighedshaveres brug af anlæg til indvinding, behandling og transport af kulbrinter m.v. etableret i medfør af godkendelse eller tilladelse efter denne lov eller om samordnet udnyttelse af to

eller flere kulbrinteforekomster ikke kan opnås inden rimelig tid, kan klima- og energiministeren fastsætte vilkår for dette, herunder om betaling.«

[Redaktionel ændring]

Af et mindretal (EL), tiltrådt af <>:

5) I den under nr. 9 foreslåede § 18 b udgår stk. 2.

Stk. 3-6 bliver herefter stk. 2-5.

[Fjernelse af muligheden for at lade størrelsen af det beløb, ansøgerne tilbyder at betale ved udstedelse af tilladelsen, indgå i udvælgelseskriterierne]

6) I den under nr. 9 foreslåede § 18 b udgår i stk. 3 », og eventuelt stk. 2«.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 5]

7) I den under nr. 9 foreslåede § 18 b indsættes efter stk. 6, der bliver stk. 5, som nyt stykke:

»Stk. 6. Ved bedømmelsen af ansøgere lægger klima- og energiministeren, ud over de i stk. 1-3 nævnte kriterier, vægt på samfunds- og miljømæssige kriterier i udvælgelseskriterierne.«

[Samfunds- og miljømæssige kriterier skal indgå i udvælgelseskriterierne]

8) I den under nr. 9 foreslåede § 23 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Lagring af CO₂ i undergrunden er forbudt.«

Stk. 2-9 bliver herefter stk. 3-10.

[Lagring af CO₂ i den danske undergrund forbydes]

Af klima- og energiministeren, tiltrådt af <>:

9) I den under nr. 10 foreslåede affattelse af § 23 ændres i stk. 8 »Folketingets Energipolitiske udvalg« til: »et af Folketinget nedsat udvalg«.

[Ændret formulering]

10) I den under nr. 11 foreslåede § 23 e indsættes efter nr. 3 som nyt nummer:

»4) CO₂-transportnet: Et net af rørledninger, herunder tilknyttede pumpestationer eller tilsvarende, til transport af CO₂ til CO₂-lagringslokaliteten.«

Nr. 4-12 bliver herefter nr. 5-13.

[Definition af CO₂-transportnet flyttet fra § 23 t, stk. 1, til § 23 e. Ordet »boosterstationer« er desuden udskiftet med »pumpestationer eller tilsvarende«]

11) I den under nr. 11 foreslåede § 23 e ændres i nr. 11, der bliver nr. 12, »sættes spørgsmålstejn ved« til: »sås tvivl om«.

[Ændret formulering]

12) I den under nr. 11 foreslåede § 23 m ændres i stk. 1 »som en sidste udvej« til: »i yderste konsekvens«.

[Ændret formulering]

13) I den under nr. 11 foreslåede § 23 t udgår stk. 1, 2. pkt.

[Definition af CO₂-transportnet flyttes til § 23 e]

14) I den under nr. 14 foreslåede affattelse af § 37 a udgår stk. 7, 2. pkt.

[Bestemmelsens 2. pkt. er overflødig]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ifølge artikel 13, stk. 1, i VE-direktivet skal medlemsstaterne sikre, at eventuelle nationale regler om godkendelses-, certificerings- og licensprocedurer, der anvendes på anlæg og tilknyttede transmissions- og distributionsnetinfrastrukturer til produktion af elektricitet, opvarmning eller køling fra vedvarende energikilder, og på processen for forarbejdning af biomasse til biobrændstoffer eller andre energiprodukter, er forholdsmæssige og nødvendige.

Geotermisk energi er en vedvarende energikilde, og tilladelser til efterforskning og indvinding af geotermisk energi meddeles i medfør af undergrundsloven. For så vidt angår meddelelse af tilladelser til efterforskning og indvinding af geotermisk energi implementeres dele af VE-direktivets artikel 13, stk. 1, med dette forslag til ændring af undergrundsloven.

Det følger af VE-direktivets artikel 13, stk. 1, litra a, at medlemsstaterne navnlig skal sikre, at de respektive ansvarsområder for de nationale, regionale og lokale administrative organer, der varetager godkendelses-, certificerings- og licensprocedurer, herunder i forbindelse med fysisk planlægning, er klart koordineret og defineret med gennemsigtige tidsplaner for afgørelser vedrørende ansøgninger om planlægnings- og byggetilladelse, idet der dog tages forbehold for forskellene i medlemsstaternes administrative strukturer og organisation. Af direktivets artikel 13, stk. 1, litra b, fremgår det, at medlemsstaterne skal sikre, at der på rette niveau skal stilles omfattende oplysninger til rådighed om behandlingen af godkendelses-, certificerings- og licensansøgninger om anlæg til vedvarende energi og om den bistand, ansøgerne kan få. Det fremgår herudover af VE-direktivets artikel 13, stk. 1, litra c, at medlemsstaterne skal tage passende skridt til at sikre, at de administrative procedurer strømlines og fremskyndes på rette administrative niveau. Det skal hertil bemærkes, at der i efteråret 2010 blev indført en procedure for meddelelse af tilladelser til efterforskning og indvinding af geotermisk energi. Denne procedure sikrer bl.a. offentlighed om meddelelsen af nye geotermittilladelser. Med det foreslåede nye kapitel 4 i undergrundsloven om geotermittilladelser præciseres og strømlines rammerne i forbindelse med meddelelse af geotermittilladelser og for tilladelsernes varighed og vilkår.

Endelig skal medlemsstaterne ifølge VE-direktivet artikel 13, stk. 1, litra d, navnlig tage passende skridt til at sikre, at reglerne om godkendelse, certificering og licensudstedelse er objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige, ikke diskriminerer mellem ansøgere og tager fuldt hensyn til de særlige træk ved individuelle teknologier til vedvarende energi. Med

det foreslåede nye kapitel 4 i loven implementeres VE-direktivets artikel 13, stk. 1, litra d, for så vidt angår meddelelse af tilladelser til efterforskning og indvinding af geotermisk energi. Den nye procedure for meddelelse af geotermittilladelser, der blev indført i 2010, sikrer bl.a. offentlighed og gennemsigtighed i tildelingsprocessen. For at implementere VE-direktivets artikel 13, stk. 1, for så vidt angår meddelelse af geotermittilladelser, og for at skabe yderligere offentlighed og gennemsigtighed om hvordan der kan indsendes ansøgninger om geotermittilladelser og for at sikre lovhjæmmel til bl.a. udvælgelseskriterier foreslås en række bestemmelser for meddelelse af geotermittilladelser indført med det nye kapitel 4 i undergrundsloven. Det foreslåede kapitel er inspireret af de eksisterende bestemmelser i undergrundsloven om meddelelse af tilladelser til efterforskning og indvinding af kulbrinter.

Til nr. 2

Der er tale om en præcisering, så det af lovtæksten vil fremgå »på dansk søterritorium, i dansk eksklusiv økonomisk zone og på dansk kontinentalsokkelområde«.

Til nr. 3

Ordet »nuværende« erstattes med »eksisterende«. Der er tale om en præcisering, idet ordet »nuværende« kan forstås således, at der tages udgangspunkt i tidspunktet for lovforslagets fremsættelse eller vedtagelse. Dette er ikke hensigten.

Til nr. 4

Der er tale om en redaktionel ændring, således at teksten fremstår mere læsevenlig.

Til nr. 5 og 6

Ændringsforslagene medfører, at der i udvælgelseskriterierne ikke kan lægges vægt på størrelsen af det beløb, som ansøgerne eventuelt tilbyder at betale ved udstedelsen af tilladelsen.

Til nr. 7

Formålet med ændringsforslaget er at sikre, at der lægges vægt på samfunds- og miljømæssige kriterier i udvælgelseskriterierne ved geotermittilladelser.

Til nr. 8

Formålet med ændringsforslaget er at forbyde lagring af CO₂ i den danske undergrund.

Til nr. 9

Ændringen fra »Folketingets Energipolitiske udvalg« til »et af Folketinget nedsat udvalg« sikrer en ensartet formulering i hele loven.

Til nr. 10 og 13

Definitionen af CO₂-transportnet flyttes fra § 23 t, stk. 1, 2. pkt., til § 23 e, således at alle definitioner under kapitlet om geologisk lagring og rørført transport af CO₂ er samlet i en bestemmelse.

Herudover udskiftes ordet »boosterstationer« til »pumpestationer eller tilsvarende«, således at der i lovtæksten bruges et dansk udtryk frem for en anglicisme.

Til nr. 11 og 12

De ændrede formuleringer foretages, således at der ikke benyttes talesprogsudtryk i lovtæksten.

Herudover skal bemærkes, at der i lovforslagets bemærkninger til § 23 m, stk. 2, henvises til CCS-direktivets artikel

11, stk. 2, litra e. Den korrekte henvisning skal være til artikel 11, stk. 3, litra e.

Til nr. 14

Det foreslås, at bestemmelsens sidste punktum udgår, da et klagenævns afgørelser ikke uden særlig hjemmel kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Eyvind Vesselbo (V) Jens Kirk (V) fmd. Lars Christian Lilleholt (V) Kristian Pihl Lorentzen (V)

Anne-Mette Winther Christiansen (V) Ellen Trane Nørby (V) Per Dalgaard (DF) Tina Petersen (DF)

Jørgen S. Lundsgaard (KF) Mette Gjerskov (S) Ole Vagn Christensen (S) Kim Mortensen (S) Ole Hækkerup (S)

Anne Grete Holmsgaard (SF) Trine Mach (SF) Margrethe Vestager (RV) nfm. Per Clausen (EL)

Liberal Alliance, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Kristendemokraterne (KD)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Siumut (SIU)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Tjóðveldi (T)	1
Radikale Venstre (RV)	9	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

Oversigt over bilag vedrørende L 141

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra klima- og energiministeren
2	Invitation til teknisk gennemgang af lovforslaget fra klima- og energiministeren
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Materiale fra foreningen »Nej til CO ₂ -lagring«'s foretræde 24/2-11
5	Materiale vedrørende NOAH's foretræde 17/3-11
6	Supplerende materiale indsendt i forbindelse med NOAH's foretræde den 17/3-11
7	Henvendelse af 28/3-11 fra foreningen »Nej til CO ₂ -lagring«
8	Betækningsbidrag fra klima- og energiministeren
9	Ændringsforslag fra klima- og energiministeren
10	Materiale fra tekniske gennemgang af lovforslaget 16/3-11, fra klima- og energiministeren
11	Henvendelse af 28/4-11 fra NOAH

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 141

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om at redegøre for, hvordan en vedtagelse af lovforslaget påvirker retsgrundlaget for at tillade geologisk lagring af CO ₂ i Danmark, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om der efter en vedtagelse af lovforslaget vil være mulighed for, at Danmark kan gennemføre et generelt forbud mod geologisk lagring af CO ₂ i Danmark, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om at give en udtømmende beskrivelse af de begrundelser, der kan bruges til at afvise ansøgninger om tilladelser til geologisk lagring af CO ₂ efter en vedtagelse af lovforslaget, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om ministeren er indstillet på at give tilladelser til geologisk lagring af CO ₂ i Danmark, f.eks. nordvest for Aalborg, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om ministeren mener, det vil være hensigtsmæssigt at give tilladelse til geologisk lagring af CO ₂ i de tilfælde, hvor dette kan blokere for udnyttelse af geotermisk energi, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om ministeren konkret vil kommentere de 14 punkter i foreningen »Nej til CO ₂ -lagring«'s høringssvar af 14/12-10, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm., om ministeren – som teknisk bistand – vil udarbejde et ændringsforslag, som fjerner bestemmelserne vedrørende geologisk

- lagring af CO₂, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm., om ministeren – som teknisk bistand – vil udarbejde et ændringsforslag, som fjerner muligheden for, at ministeren kan indføre et auktionssystem i områder, hvor interessen for geotermiltilladelser overstiger behovet, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm., om ministeren – som teknisk bistand – vil udarbejde et ændringsforslag, som sikrer, at der skal lægges vægt på samfunds- og miljømæssige kriterier i udvælgelseskriterierne ved geotermiltilladelser, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm., om ministeren er enig i, at der kun bør gives tilladelse til geologisk lagring af CO₂ i Danmark, hvis dette indgår som et element i den danske klima- og energipolitik, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om ministerens kommentar til det materiale, Foreningen »Nej til CO₂-lagring« præsenterede for udvalget i forbindelse med sit foretræde 24/2-11, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm., om Vattenfall har krav på at få godkendt et deponeringsprojekt, hvis selskabet genoptager sin ansøgning og i øvrigt lever op til de krav, der er beskrevet i lovforslaget, og om, hvordan regeringen generelt vil stille sig til en ansøgning, hvor den ansøgende part lever op til de krav, der fremgår af lovforslaget, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm., om ministeren på baggrund af sine oplysninger under 1. behandling vil give tilsagn om, at der ikke gives tilladelse til CCS i perioden frem til 2020, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om at fremsende en redegørelse for, hvad de mest optimistiske og de mest pessimistiske vurderinger af CCS pt. siger om omkostningerne med at realisere CCS, og for, hvor høj kvoteprisen på CO₂ skal være, før det antages, at CCS kan konkurrere med andre teknologier, der fortrænger CO₂, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm., om regeringen vil støtte eventuelle ansøgninger om CCS-demonstrationsanlæg via den europæiske pulje for CCS og innovative VE-teknologier, og om, hvor langt fremme processen med at søge denne pulje er, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm., om ministeren – som teknisk bistand – vil udarbejde et ændringsforslag, som sikrer, at der ikke kan gives tilladelse til lagring af CO₂ i undergrunden, uden at dette har været behandlet i Folketinget i form af et beslutningsforslag, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå

- 17 Spm. om ministerens kommentar til det materiale, NOAH har indsendt i forbindelse med sit foretræde 17/3-11, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om ministerens kommentar til det supplerende materiale, NOAH har indsendt i forbindelse med sit foretræde 17/3-11, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om ministerens kommentar til henvendelsen af 28/3-11 fra foreningen »Nej til CO₂-lagring«, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm., om ministeren – som teknisk bistand – vil udarbejde et ændringsforslag, der forbyder geologisk lagring af CO₂ i undergrunden i Danmark, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om ministerens kommentar til henvendelsen af 28/4-11 fra NOAH, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm., om der udelukkende kan søges om tilladelse til lagring af CO₂ i undergrunden, efter at ministeren har foretaget en offentlig indkaldelse af ansøgninger, eller om det også er muligt at indsende en ansøgning uden en sådan offentlig indkaldelse, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm., om ministeren kan afvise en ansøgning alene med henvisning til, at man ikke ønsker lagring af CO₂ i undergrunden, og om dette i givet fald er i overensstemmelse med, at tilladelse/afslag skal ske efter »objektive, offentliggjorte og ikke-diskriminerende kriterier«, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm., om det er i overensstemmelse med ikkediskriminationsprincippet, hvis der gives tilladelse til deponering i forbindelse med injektion af CO₂ med henblik på at få mere olie op af undergrunden, men ikke gives tilladelse til deponering af CO₂ fra et kraftværk, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm., om ministeren er indstillet på at tilkendegive i et betænkingsbidrag, at man ikke vil give tilladelse til deponering af CO₂ i undergrunden (fra kraftværker baseret på anvendelse af fossile brændsler) i perioden frem til 2020, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om at oplyse, om CO₂ anvendt til indvinding af olie er omfattet af kvoteregulering, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm. om – som teknisk bistand – at udarbejde ændringsforslag, der præciserer, at der alene kan gives tilladelse til geologisk lagring af CO₂ fra biomasse, og at CO₂ anvendt til indvinding af olie (injektion) omfattes af CO₂-kvoter, til klima- og energiministeren, og ministerens svar herpå